

**РОМАН  
БАБОВАЛ  
НИЧНІ  
ПЕРЕКАЗИ  
ПОЕЗІЇ**

Roman BABOWAL

# NIGHT LEGENDS

( Poetry )

Printed by Ukrainian Offset Printing  
BRUXELLES, 1987

**Роман БАБОВАЛ**

# **НІЧНІ ПЕРЕКАЗИ**

**(збірка поезій)**

**Друкувала Українська Офсетна Печатня в Бельгії  
Брюссель, 1987**

**Накладом автора  
Всі права застережені**

**Обкладинка і портрет роботи Любослава ГУЦАЛЮКА  
Cover design and drawing by LIUBOSLAV HUTSALIUK**

**Copyright 1987 by Roman BABOWAL**



Hai chiuso gli occhi.

Nasce una notte  
Piena di finte buche,  
Di suoni morti  
Come di sugheri  
Di reti calate nell'acqua

\* \* \*

Ти заплющила очі.

Родиться ніч  
Повна вдаваних западин,  
Мертвих звуків,  
Що — мов поплавці  
Сіток занурених в воді.

Giuseppe UNGARETTI

\* \* \*

ніч – за дверми. на плоті –  
непорушні крила ворона.

тоді – деревам

виростають з-під кори пожадливі  
долоні й неминучий сумнів змієм  
закрадається в півсон. в годині  
завороження лягає на чорнозем птиця  
плямою – щораз сірішою. й за шибкою  
стовбичать хворі на безсоння ліхтарі.

настирливо гудуть  
в глибинах тіла землетруси крові.

по дахах

горохуватий дощ  
слова невпинно  
невимовні вибиває.

по нічних переказах

тоді

пшениця мови непомітно  
дозріває.

## БЕЗСОННЯ

Досвітнє: 3 год. 36'

ніч раптом визріла: одне крило — совине, друге — янгольське.  
на небі вже давно згоріли райдуги мохнаті. вїї — олов'яні.  
(по снах так тихо! папороттю прикидаються сузір'я).  
в саду — вважай! не спотикнись об свіжий пень! —  
недавно ще ридав тут вітер, як рубали тіні ніжку сонця.

Досвітнє: 4 год. 06'

тарантулем на першу сосну видряпався місяць.  
і з кам'яного сну, мов овоч, вулиця прокинулась.  
(по снах так синьо! місто — акварелятиші за вікном).  
тоді ніч зраджує мені свої попелясті таємниці, що  
рясними плямами обляпують пожужманий папір.

## МОРСЬКЕ

злетілися  
на слово сонця  
втомлені сумлінням  
моря  
альбатроси,  
береги  
засипавши крикливо  
стиглими крильми.

а, може,  
просто –  
тільки згадкою  
про ніжний сніг  
твоїх грудей,  
що непокоїлись тоді  
в полоні мого  
дотику?

\* \* \*

я —

одержимий вітер, що розлився з глиняної чаші.  
міст між утомою і пам'яттю прадерева,  
що родить жолуді отрути, сиве полуум'я  
з далеким присмаком пожежі. овоч, що  
цирається віджити, бо — сиріший від землі.

глибока незагойна рана на твоїм чолі.  
nezмивна пляма крові на твоїх долонях.  
вижидання неіснуючих птахів,  
яких вигадуєш щоранку

\* \* \*

уночі.

дерева розмовляють про столітні недоречності.  
а на дні порцелянового

глечика лежать:  
стеблинка літа, скибка сіна та  
недогарок того, що зветься пам'ять.

уночі.

птахи звивають у моїх обіймах  
гнізда – безпечноші. місяць  
гострим пазуром  
таврує мою кору, неспокійну  
мою совість.

все ж дарма!:

вночі –  
нікого овочі мої не в силі  
заманити.

## МОДИФІКАЦІЯ

горять книжки горяТЬ сади пшениця  
і ти не та  
не та вже нагота твоя  
не те надхнення запах овоча не той  
не та снотворність дотику

між нами ніч  
розбилася на рій комет  
що меркнуть непомітно

не той вже місяць  
німота води не та  
на дні  
вен  
грім не той  
сірчаними стежками  
гуркотири  
щодень глухіше

холонеш ти            холоне недопите тіло.

## Я ЗНОВ ПРИЙШОВ

я знов прийшов до тебе. у саду був: пильно  
деревам розповів новини про липке буденне днів,  
про місиво півнів. вони мені — про сонце огнекриле.  
зірвав усмішку з гілки — наче запах яблука,

і знов прийшов до тебе — ревна жрице цноти!  
до тебе, що вливаєш шал ерупцій в тлінну кість.  
дозволь: нехай до ребер прикладу уважне вухо,  
і з певністю скажу, чи серце б'ється часто так

в тобі —

як  
сосна ворожила.

\* \* \*

мої листи до тебе – вигадки  
пусті  
і слово – звабна бульбашка  
в устах вітрів

бездні цій не вір!  
не вір мені  
за  
порошинку щастя  
циганові  
я віддав  
(поспішно трохи)  
колір

своїх  
очей.

## ОСТАННІЙ ДОТИК

тобі весною стегна загортую. вже й слів не  
стає, аби ревніше помолитись до чудної зелені  
пшениці. твою шкіру, імена твої усі люблю:  
як тільки сонце розпинається на блаклих кольорах  
увечері.

а вранці наче б в'ється запах опійної кави серед нас,  
коли торкаюся твоїх грудей спросоння теплим язиком.

тоді!

віддай хоч тінь моого сумління!

в серці в'яне витятий з газети  
паперовий чорнокрилий птах,  
як дотикаєшся ледь-ледь мене  
отим вже незначним для тебе  
спомином  
про нас.

\* \* \*

так входжу в ніч — немов у клітку.

десь місто є таке (моє?):  
солом'яна легенда, де найменший камінь  
снить про тебе дикі божевільні пристрасті,  
де дощ надів на себе твої темні очі,  
де  
бубнятть плякати яру барву твого тіла.

тіні цього міста кроять  
між твоїми персами бездонну пляму —  
за пухнатий хліб свіжішу, теплу. і  
звивають білі мури міста навкруги  
мої пам'яті гніздо розлоге і вигідне,  
щоб  
тебе цілком забули  
мої пальці вогняні.

так входжу в сон — немов у клітку.

\* \* \*

я ліг на дно казок  
щоб чатувати на  
обгрізлий місяць повен  
гуку і мовчання

вітрила ти розкрила  
для птахів одних тих що  
не мають гнізд і помаранчею  
запахло сонце у руці

буває: ти вербою  
прикидаєшся аби  
я не забув землі  
що родить розмах вітру.

\*

\*

\*

я збережу для королів вигнання піскові  
палати, свою пам'ять кину псам — немоволову кість,  
глибоко загребу в чорнозем галас дзвонів і душі,  
та проведу шляхи

крізь терня часу просто до твоїх приман і примх.  
для горобця я підведу драбину до осінніх виріїв,  
на дощці моря виріжу твоє ім'я зубами, і засиплю  
вщерть густою пристрастю провалля змислів.

і лише

тоді —

заллю клепсидру ока  
синім вітром та  
засну  
з усмішкою в пораненій руці.

## ПТАХИ

3

птахами довго ми браталися  
та врешті зрозуміли  
що весни не буде  
вже мабуть ніколи  
і з плечей в калюжу  
поскидали гнізда звиті  
з коренів і шумів.

відлетіли птиці поза сон  
гуртом  
лишивши кожному:  
    в очах — краплинку неба,  
    в серці — жмутик пуху й на  
    долонях — невиразну долю.

## ФЕЄРІЯ СНІДАННЯ

над ранком принесу тобі на стіл  
м'ясисте море, викурене з мушлів. у  
пісок зарию недогризені докори – щоб  
дні стали круглі, як

сухі горіхи. попрошу птахів  
співати колискову: тихо-тихо, щоб бува  
хтось не прокинувся. розсиплю комашні  
кришки свого сумління, вщерть наповню

білі філіжанки твоїм запахом. прилине на  
гостину вітер. може – ти? і безіменний звір?  
мені віддасть лицьо дитяче тепла казка.

а якщо  
десь припадком знов обізветься тоскний дзвін:

тоді – на мить лише! – сховаю усміх до кишені.

## ПТАШИНІЙ ДИПТИХ

I.

не встиг я вам купити жмутичка веселки  
на дорогу — дрібняків не стало,  
вогняні птахи!  
такий ваш колір став подібний до землі!  
маленькою пір'їнкою одурені — дерева вчора  
зігнили. байдужі вам шляхи заляпані  
травою. байдуже, що марно виглядають вас  
з-над сонця негритянки.

вже вода стає така  
подібна до  
розплавленого скла.

II.

ну дайте! розкажу вам казку про жар-птицю,  
хоч вже й  
не стало слів  
дрібніших від крупинки.  
чому ж сердито так сплітаєте з мовчань  
розлогі гнізда?

я  
для вас  
невтомно чатував на сонце — в сітях  
залишився тільки виворот його очей;  
з лун витрусиив останній вам можливий звук —  
аж дні прилипли глеєм до долонь;  
вам перемалював роки і присмерк на зелене.

попри все ж:  
ви родите мені  
лиш камінці туті.

## СЛІПЕЦЬ

зненацька підійшов.  
і став, казки розказуючи,  
небо  
розгризати.

не  
випитували ми, кому віддав він  
свої очі?  
чи  
були вони колись у нього?

— діти ж  
плакали щоразу,  
як  
в його зубах  
за кожним словом  
хрускотіло сонце.

\* \* \*

знялисъ вітри —  
глухі галопи крізь поля, засіяні мовчанням зерен.  
ми відвернули голову від моря повного тривожних  
таємниць. і шкіра наросла чуйним листком берези —  
прастарі божки пустили яструбів по душі! голубів  
необережних проковтнуло біле місто.

ніч. приворожені — в нас очі, наче срібні бджоли.  
павучі — пальці. усміх — кинений срібняк.  
чи час вже нам передавати сину необхідний  
чарівний горіх, налитий магією досвіду  
і щастя?: наколи кохання наше — ще  
таке дрібне,  
нестигле.

а коні, коні — серед тьми чвалають.

\* \* \*

дуби списали безлічі листів.  
птахам давали їх читати.  
птахи не розуміли мови листя.  
розважовані — дуби пом'яли всі листи.  
і вимерли в коловороті листопаду.

наспіла через тиждень вістка!:—  
в лісі з'явилась осінь (кажуть — дівчина  
з очима теплими, як м'якоть казки).

відтоді  
зіниці попеліють  
кожному,  
хто на птахів  
полює  
безпритульних.

\* \* \*

заснули райдуги у теплоті твого волосся  
і серце розірвалося від музики.  
проникливо так не гляди на мене!  
душа моя — немов в амебній оболонці.

зажди!  
пройшли крізь нас дощі — розгнуздані казкові коні.  
зажди!  
ми ж добрели лишень до берега години,  
що визначає невиразну межу між  
кінцем ілюзій та початком споминів.

зажди!  
нехай доп'ю до краплі твої хтиві очі.  
не розпинай вітрів, що мимрять про кохання легендарні.  
у сонця викрав я один ще день горіховий і сміх  
кульбаби: небо знов над нами, як твоя роздерта сукня.

зажди!  
бо прийдеться завчасно нам умерти.

## МІРАЖ

у ніч — розкриті очі, наче брами.

зненацька — ледь  
помітне джерело прорвалося  
в пустелі темряви!:

в якій ми безугавно котимо свою  
томливу совість;                    де  
на кожен з наших помислів  
чигає впертий сумнів хижаком;  
куди не збіглися ще спраглі білі  
коні, що нас понесли б далеко в ту  
країну — де пшениця світла золотіє  
в пальцях голубого вітру.

в пустелі — де джерельце он  
зісохло! — на пісочок розгризає нам  
найменший усміх і надію  
невисипуща  
сарана.

\* \* \*

I.

згорів ліс уночі:  
день випав сірий,  
попелястий.  
у криниці місяць —  
мов утоплена  
одута жаба.

II.

у лісі  
серед карликів,  
драконів  
і грибів  
мое ім'я  
згоріло.

III.

пустився дощ. лишилася твоя  
тревога і пожовкла фотографія.  
за стіл засядьмо — розкажу тобі,  
чому горів ліс уночі,  
чому дерева не розбіглися.  
я розкажу:  
послухай.

## В СНІГАХ

ми виросли серед німих вовків: не очі — в нас,  
а тлінні соняшні жаринки.

хоч навіть інколи тепер снимо про цноти непорочні,  
синів своїх пожерли ми, продавши вовкулакам  
видерти серця.

(ідуть сніги) хто стежку відшукає ту,  
що поведе нас за  
міражі випадкові? (йдуть сніги) коли ж  
появляться білясті янголи, мов перехожі  
з казки в казку, щоб віддати нам  
заслужений шмат щастя?

\*

\*

\*

я в небі вигриз  
дірку

(по лісах: живуть наївні маги)  
щоб дням  
дати

(по лісах дрімають карлики сумні)  
можливість – кинувши  
годинникову  
пам'ять –

(по лісах: дерева зрілі вимирають)  
витекти один  
по одному  
за місяць.

(по лісах: блукаєш приворожена совиним оком)  
я в небі вигриз  
круглу дірку.

## БУДЕННЕ

до тебе я пишу листи — задовгі.

а піvnі в'януть за вікном. щодня  
пісок іржавіє в очах посліплих  
перехожих, і не знають вже  
дерева літеплі, куди на смерть  
їм вибирались. голуб сіє  
пух і попіл: небо вироста  
чомусь безбарвне з ока ранку.  
під мостами циганята нам  
віщують за срібняк:

маєтки феєричні,  
весілля казкові та  
недуги венеричні.

до тебе я пишу листи — порожні.

\* \* \*

за обрієм  
над ранком спалахнув  
метелик срібний,  
як згоряє ліс —  
покинений деревами.

зачерпнімо трохи того  
неба, що за нами! —  
нагадається нам, де дівчата  
родяться  
із прізвищами цнотливішими.

в моїй бляшаній клітці  
спить жар-птиця —  
я живлюсь її стурбованими  
снами і надіями.

## ЛИСТ ДО ТЕБЕ?

довго я кохав тебе.

довго рахував на пальцях гроня голубів: тих, що над нами дерево до дерева зшивали, й тих, що вилітали несподівано, немов з ріки — у почерку крила.

вже ріки пропили — кудись. і вже останнє зникло дерево — чомусь.

розказував тобі невтомно (чи не тисячу разів) одну і ту трагічну казку про кохання: ту, де гноми глузували по лісах з князенка, що — дракона зарубавши — не знайшов нікого в зачарованому замку.

ти не розуміла про кого йшла мова.

не одне тисячоніччя ми, здається, в темряві удвоє прожили. гляди! чи ж то не наші спомини, мов хижі змії, родять навколо пожари непотрібні?

ще досі я не певен взагалі, що ти існуєш.

## СОН У МІСТІ

над містом — ніч, розтрощене  
судно та міріяди островів,  
що навмання пливуть на південь.

чи снили ми? чи — я? чи — про  
твою долоню у моїй? про поворот  
з полону світла в розмір пристрасти?  
про оксамит твоїх напружених грудей й  
пожежу, що вночі палахкотить  
між ними? про невтримну памороч  
вабливих молодиць — у колі моїх  
пестошців? чи — про чудну  
нетлінну душу неуловного птаха,  
що родить полум'я й світанок?

над ранком — я сказав тобі:  
здается, снилось многооке місто, де  
на нас чигають без угаву — в кожнім  
відблиску неонів — похітливі  
хижі чарівниці.

## ЧЕКАННЯ

вже

листи пожовкли серед дня, що на  
обличчі восковою маскою застиг.

казали: за

одвірком десь година з тучею  
у погляді кульгає, виминаючи  
тінь звалених дерев. шляхи лягли  
круті, спокусливі — між нами. ще  
не повернулись голуби, посіяні зимою,  
з-поза тих лісів, де прадуби  
роздають страшні легенди про вогонь.

чи то вже ти?  
снується голос чийсь  
з вимовою осінньої кульбаби.  
— твій?

\* \* \*

ми сплели безмежні сіті  
з опійних трав  
і  
побралися з осліпими  
відьмами.  
виїхали за покіс  
на сонце полювати  
у країну,  
де  
про нього ходить  
остання  
чутка.

## СМЕРТЬ

себе ми загубили десь —  
в густих житах.  
як з казки просиналися?  
коли з незнаними рослинами  
знайомились?

а, може, викрали  
опівночі  
нас хижі чаклуни?  
підступні янголи, які  
сміються в очі  
рікам і рокам —  
тим, що колись пили  
й яких тепер  
уже нема?

де ми?  
мабуть,  
же нам ні кому  
відповісти.

\* \* \*

продають сліпці:

овочі — налиті справедливістю і раєм,  
зернятка піску з розвалених будинків,  
совісти окрушинки, години круглі  
і порожні, мов кульки із  
різnobарвного скла.

вигризли сліпцям  
зіниці  
предки.

виїли  
жорстокі, бо —  
занадто стропі та  
вибагливі.

\* \* \*

мій павук  
вам витче арабески  
чудернацькі, свіжу  
постіль, тимчасові радості,  
запаморочливі ілюзії. й  
напевно крила янгольські –  
коли вже їх у вас не буде.  
а ненароком, як завважите,  
що в вас життя виходить  
закоротке і тісне:  
він  
витче вам шовковий міст  
між смертю і  
найкращим спомином.

\* \* \*

сади дрімають тупо,  
наче в тиші передсмертя —  
стадо зубрів.  
у долоні вітру — місяць  
вже не той,  
і ти не та, яка  
в альбомі.  
зовсім інші й ті птахи  
(щось — поважніші), що  
сплели в твоїх очах  
свої широкі гнізда. та  
сірчані віщування над  
тобою комашня розносить.

буде дощ  
між нами.

## БІЛІ НОЧІ

птахи влетіли  
в око довгих  
ліхтарів й  
замовкли.

(повз нас,  
крізь нас —  
мов табуни осліплих коней, що  
в пітьмі чвалають навмання  
несамовиті по степу —  
крізь нас,  
повз нас:  
секунди мчать).

птахи закрилися  
по ліхтарях і неутомно  
кожному клюють — один  
по одному — щасливі  
сни.

\* \* \*

казки забуті повертаються  
із соняшних країв.  
птахи вмирають — вчасно не  
вернувшись під весну.

ми віримо в дурман  
отруйних трав.  
і восени ми наче б  
відрікаємося сонця.

відрікаємось конечної молитви.  
відрікаємося найплодніших молодиць.  
задивлені в безсмертя лишаїв,  
шукаемо себе

з погаслим сірником в руці.

## ПОЕЗІЯ для М

1.

я повторятиму твоє ім'я,  
покіль не відшумить упале від  
років зів'яле листя та  
цуратимусь дзеркал найглибших,  
поки ти не звіришся, що не мене  
кохаєш, а птахів, які віщують весну.

2.

прошумить грімка ріка, в якій  
втопилось восени іржаве сонце. із  
чорнозему озвуться квіти –  
несподівані, що запахом нагадуватимуть  
відліт крикливих журавлів, що вчора  
повернулися з далеких просторів піску  
і необхідної весни не принесли.

3.

я повторятиму твоє  
ім'я – неперелітне,  
невимовне,  
весняне.

\* \* \*

час умирати: а, здається,  
ще родитися завчасно  
нам — облудним! за  
роздри оберемок, тріску  
вічності: віддаємо цілісіньке життя —  
солом'яний огонь!  
читаємо нагально спомини  
дідів сивоголових і снуємо  
неспокійні мрії знов зустрінути  
тих чудернацьких янголів,  
які від забуття безповоротного  
спасли б нас —  
вже  
зовсім  
безпам'ятних .

## ЗАВТРА

шляхи ми прокладатимемо крізь спокусливі міста.  
і будем кидати мости між недоречним і  
прожитим. знову слухатимемо, як засинають  
найвірніші друзі, мов рослини безіменні –  
таємниці не звіряючи найменшої  
ні кому,  
дяки не лишаючи, ні  
спадку.

і всоте умліватимемо розчаровані собою  
на порозі незаслуженої радості,  
як умирають діти:

трохи  
несвідомо.

\* \* \*

зійшлись під весну  
у саду  
дерева білі, многоокі.

це — кажуть —  
заворожені царівни?  
журавлі посунулі?

: ніяк  
криниці пригадати.  
в'януть трави  
(в травах доживає розпач  
жук забутий).  
в'яне пам'ять, наче  
на жердині —  
голий сонях.

\* \* \*

над вхідні ворота сонце розіпни:  
узнають перехожі, що тебе нема.  
крізь дикий ліс пускайсь  
до мене кладкою веселки.

як дійдеш, я навчу тебе  
вмирати в полі  
безіменних  
квітів.

## НАГОРОДА

дрімати в порохняному горіci;  
прокидатися під лементи  
дверей, яких ніхто не виминає;  
під лушпиною поморщеного яблука кохати;  
умирати на дрібненькій стружечці  
хреста.

: після цілого життя,  
прогаяного під крилом  
нічної птиці.

## В МОЇМ СЕЛІ

1.

в моїм селі на дні криниці  
досі зберігається для божевільних  
місяця відламок,  
а води немає,  
не було.

2.

тисячами вимириали у моїм селі  
птахи,  
коли ти вибиралася безповоротно  
за покоси, і донині  
в нас птахів немає.

3.

в моїм селі дідам зів'ялу пам'ять  
розгризає  
вогке  
літо. і  
запродується за порогом ніч.

4.

в моїм селі  
безсила —  
навіть смерть.

\* \* \*

тоді  
ми полюбили сонце,  
переживши шум вмираючого  
дерева – у клекоті дрібних клітин.  
за згнилим стовбуrom  
павук обмотує нам пам'ять:  
    хто – ми?  
    де – ми?  
і чомусь  
занадто усміхаємося  
без причин:  
мабуть, щоб знову переплисти  
літо огняне – немов  
комаха, одурманена безсмертям і  
від горя збожеволіла.

## ОДНОНІЧНЕ КОХАННЯ

жаркі піски я вчора вигадав —  
роки проживши незліченні  
в царстві  
водоростей. блимнула  
секунда пристрасти,  
стрілою промигтіла ніч  
спокуси — в прорізі  
душі.

а нині ти  
сказала: в лісі, де  
кохаємося, дивна папороть росте,  
що неодмінно нам поранить руки,  
серце щільно замотає і задавить.  
я тому й до тебе не дожив,  
у просині твоїх очей  
умерши —  
крадъкома,  
нечутно,  
передчасно.

## ПОЕЗІЯ ДЛЯ С. – 1

для скріплення кохання я створив  
безмежні віддалі,  
для недоказаного — колискову пісеньку,  
для неможливого — глибокий сон  
і нерозсудливого птаха.

для  
безпам'яття я вигадав  
розкішне дерево, в якому спить жар-птиця,  
для самотності — час неугавний й  
ряд предметів, вірних і зужитих.

для остаточного прощання —  
не зумів створити я  
нічого.

## ПОЕЗІЯ ДЛЯ С. – 2

прислухатись востаннє  
до дощу,  
немов до відгомону затривоженого  
моря. невідозвовно вмерти за одвірком  
щастя — мов невинне пташеня,  
що захопило тріску сонця в дзьоб  
і загорілося від нього.

загребти об'їдки твого імені  
в пісок безчасся, і шляхи  
підземні кинутись  
розшукувати —  
в розтрусі років.

\* \* \*

у тіні наших підлих  
радостей ми  
виживем, мабуть — зовсім  
без віку, голі у найнятіх совістях.  
і, може, ще колись у розкладі душі  
ми нагадаємо собі, яка  
хвилина нам була приречена  
для феєричного кохання та котра —  
для безнадійної тривоги.

коли ж надворі  
несподівано  
нас покидає сонце —  
ми  
повторно пізнаєм себе й  
божеволіємо.

\* \* \*

поза межі райдуги  
з торбами  
я послав своїх синів  
по водограй,  
по сонце,  
воду.

без вісток від них  
на дні криниці  
зараз я лежу —  
з мурашником у серці  
та двома зеренцями піску,

від  
яких скрипить  
мій сміх.

## ДО КОХАНКИ

я навчився безугавно говорити —  
щоб мовчати успішніше. та  
дрімати на дні пристрасти —  
щоб легше розгорятися.  
страждати на хресті  
безсоння — щоб частіше  
вранці воскресати.

лиш

одного не навчився: снити про  
щонебудь і про все —  
щоб вродливішою тебе —  
коханко! —

уявляти.

\* \* \*

у золотім наперстку  
на дорогу заховав  
собі я суть надії,  
декілька ілюзій та  
поняття вічності.

я подолав  
суворі пори року й  
всі потопи нескінченні.  
кожен сумнів в'ідливий  
переборов. пройшов крізь  
пошесті жорстокі, крізь  
лукаві посмішки й  
отруєні слова.

все те я пережив, аби віддати  
ввесь маєток свій у спадок  
синові, котрий давно  
вже -- кажуть -- вмер  
із розпачу недочекання.

\* \* \*

в моєму царстві:

є сходи потайні,  
які нікуди не ведуть;  
і двері, що скриплять, не одкриваючись;  
ліси, де криються комахи божевільні  
й небезпечні маги. у  
моєму царстві є джерела надто чисті,

хати — порожні,  
небо — недосяжне.

я закупив для свого царства  
тисячі дзеркал, щоб

одурити  
самоту.



## УЛАМКИ ДЗЕРКАЛА

/цикл білих віршів та інших/

уранці —

дзеркало розбилося.

в моїй руці відблискують  
його кілька уламків. і в кожному з них день —  
щосекунди неподібніший до себе...

а чи впізнаємо себе ще —

ввечері?..

\* \* \*

на суміш отрут  
заміню найсолодші меди  
найбільші вулики розб'ю у кризі  
святости

мене розгвинчені джмелі й  
комети будуть переслідувати

а від помсти пасічників  
від їдкого гніву  
комашні мене  
врятує лиш одна —  
найменша

бджола осиротіла

\* \* \*

з червою пара янголів  
в горісі заночує та  
гора породить пристрасні струмки  
що закохаються дарма у неосяжний  
океан в'юнкі вітри  
роздмухають на ранній сніг  
усі кульбаби восени  
зовсім примеркне на  
границі наших змислів  
сиве полум'я надії та  
крутим шляхом за мною  
подадуться у вигнання

колонії одурених комах

\* \* \*

я покажу тобі світи невидні  
нові собі ти вигадаєш пози й пару крил  
з-за місяця я викурю чудні химери  
ти полетиш за п'янином від весни птахом у казку  
я розкажу тобі свій вік свої похмілля  
свіжіші видумаєш ти морські стихії  
я збережу для тебе скалку дзеркала  
на лезі молодості ти умреш від неї

\* \* \*

вулкани що давно погасли  
з мертвими цикадами перекликаються  
крізь пустирі навскіс чваляють  
дикі коні та заманена ріка  
метелиці зір сиплються  
з долонь насиченого жебрака  
об надто низьке небо б'ються  
в рості гори молоді  
там оживає яблуко між двома  
краплями дощу й по дебрях  
тліють у полоні старости дерева  
вщент загризені далеким  
спомином про динозаврів

\* \* \*

довірливих — нас завели в сліпий куток  
божки і вранці ми проснулися з розсміканою  
пам'яттю із порохном згадок  
та поглядом — зовсім притупленим      і ми  
завісили над шлюбну постіль  
мертвого птаха — щоб нашим дітям  
не примарювалися подібні  
подорожі  
виняткові

\* \* \*

рятуйте потопельників нікчемних  
рятуйте попелом заражений чорнозем  
звірів — від потопу            від пожеж — лісовиків  
бридких рятуйте мавок та осліплих відьмаків  
— від власних заворожень  
її рятуйте від отруйних яблук і  
мене рятуйте від утоми пахідермів  
  
— бо соломинка трісла!

\* \* \*

по той бік тайн кумирами  
царюють срібні павуки  
аж по цей бік сягає павутина

а замість колосків  
в пшениці завелися  
кокони липкі й пора тривоги

щоніч викльовує  
нам пам'ять  
янгол мов жорстокий соловей

а попри все —  
невтримна одержима ти  
блукаєш від дощу до спеки,  
лагідні розмови про ніщо й  
про все заводячи  
із найдрібнішими  
мохами лісу

\* \* \*

розклести глум на згуки складові  
і сміх розтерти на піщану порохню; ще  
попіл мертвих друзів розмести й туманний  
привид ненароджених дітей;  
для предків, для нащадків  
вибороти жменю часу, грудочку  
землі сипкої; вигадати для синів  
нові породи  
сноторніших полинів, розшифрувати  
діялект зів'ялих квітів;  
  
і відгадати помисли обдертих страхопудів:  
  
аби приспати за секунду  
те зовсім розшарпане сумління.

\* \* \*

жевріють  
найкращі пори року  
під твоєю шкірою  
що — між молочними грудьми

іскриста пташка недоцільно  
ронить поминальні щебети й  
сузір'я пір'яні над нами

у коловороті моїх пальців  
ти вмираєш щогодини і  
щодень —

щириша

\* \* \*

чи була сумісна радість соняшників  
із народженням твого кохання?

чи сумісний зараз сум рослин  
з безповоротністю твоєї зради?

хоч  
вже й  
давно  
по споминах  
поблякли кольори твоїх очей —  
найстарший осокір розказує  
мені твою найпершу памороч  
в якій палав  
мій несумісний  
поцілунок.

\* \* \*

по м'яких снах  
півні  
продають  
огонь — зужитий  
випіявиши  
бавовняні  
затишки

між два похітливі сни  
за голими двома  
дівчатами  
протискуються зграєю  
схвильовані лісовики

пристрасна ти млієш  
на моїй долоні  
ненаситною комахою —  
далеко за  
жорстоким сном

\* \* \*

я розсіваю зерна  
від яких земля  
іржавіє  
і приглядаюсь  
до дерев  
що забігають зовсім  
випадково  
в мое царство

живу  
погаслим сірником  
в пустій коробочці:  
вода якою  
мене поїш —  
надто прісна

## РОЗМІР ЧАСУ

коноплянішою щоранку  
родишся  
я сходжу щостоліття  
на нові горби  
тебе вичікувати  
щожиття ти  
усміхаєшся  
і ніяковієш  
в повторний день  
моєї смерти —

тревожно обраховуючи точну відстань  
між собою та  
найстаршими  
дубами

\* \* \*

летиш летиш  
розпаленим птахом  
з найдовшої години в найкоротшу пристрасть  
з тривожних міст в мій замок зачарований  
із дзеркала розбитого в отруйну воду  
догоряючим птахом  
летиш летиш

\* \* \*

закохана в обманливі слова  
закохана в опудала  
найхоробріші

на ніч одну  
закохана  
скидаєш  
на ніч свою шкіру

закохана  
на день один  
у переплітне мариво  
смеркання в чар  
звабливого  
передкохання

закохана  
ховаєш  
на ніч свою шкіру  
в найгустіше

передчасне збіжжя

\* \* \*

ти,  
болотна комашня, неперелітне птаство й  
звірі лісові  
обсіли літо

літо ж непомітно  
розкришилося —  
дерева занедужали  
на роз'їдаюче безсоння

перед нами: нескінченна стежка  
між розчаруванням і надією  
лягла — незграбно  
висмиканим волокном

\* \* \*

ми  
з лиця землі зітрем  
послідній шлях що в'ється до  
смирніших океанів  
з пуху лебединого змайструємо  
потвори нездоланні огнеметні  
заховаються птахи  
за жмутик  
спопелілої трави  
і будем дивуватися  
що не горить  
душа

\* \* \*

щодень довірлива собі  
живеш поміж прозорих  
рік

полюючи зненацька на  
найменше перелітне сонце

до стіп мені припала  
теплим горобцем дрібна  
комета — ввечері  
зацькована твоєю  
комашнею

дарма!  
віддавна вже  
опудалу хтось очі поклював  
ім'я вже хтось прогриз  
до кісточки

\* \* \*

пройшла сюдою мертвa жінка —  
ще деревам сняться запах i  
прозора густота води.

пройшли сюдою коні у гнідому розмаху —  
нічним птахам ще сниться метушня  
дубів у тріскоті пожежі.

пройшли сюдою табуни зірок —  
щe сниться сиротам сліпим  
гірка самотність сонця.

\* \* \*

ти відходиш  
ввечері.

тоді ненаситний годуюсь теплим спомином колишніх весен. серед  
ночі замість ока відкривається під хмарою отруйний квіт. чи ще  
пливе між нами той потік освячуючого вогню? зажди! сади десь  
родяться щедріші, ширші там границі щастя визначає птах  
поламаним крилом. зажди! того щастя, що в моїх долонях сіном  
пахне ще. зажди! бо по тобі мабуть згорить останній жмут  
надії, що в моїй полатаній душі.

ти відійшла.

вже наче б ранок:  
а чомусь  
ще півень не запіяв.

## ЗУСТРІЧ

до колодязя, де вже замешкав  
місяць, кривоногий час  
прибув зовсім нечутно. Й ніч  
уся обмотана росою приповзла.

прийшли слова, що мимохіть  
утихомирюють сумління на  
годинку; і світанок, що  
на білий порох розтирає сни.

зайшли за ними й ми —  
з шаленими роями  
розвихильованих джмелів  
в очах.

за нами  
наче б двері луснули!:—  
хтось цямрину  
замкнув на ключ.

\* \* \*

ходи!

я зберігаю таємницю пристрасти і щастя  
серед літа що покірно догоряє  
посеред зими що гордо тріскає

п'янкі кохання я знаходжу  
в кожнім зернятку пшениці під  
крилом птаха якого вже  
(ходи!) ніхто не пізнає.

## ЖАЛОБНА ПІСНЯ

співай!  
я не вмиратиму іще  
хоч майже привітала вже  
мене земля хоч вже й  
чорнозем приголубив душу хоч  
зів'яли квіти намальовані  
бджолою восени.  
про мене ще гудуть (співай!)  
ліси довірливі й ріка  
на тисячі струмків роздерта.

хоч вже лягла  
навколо пам'яті глибока тьма.

співай! ще може  
виживу.

співай!

## ПОЛІТЯ НЕСКІНЧЕННЕ

а вже павук  
повісився  
в липкому епіцентрі  
свого павутиння.

а вже через веселку на  
границі літа переправилися  
журавлі безшумно на крило  
дощ надягнувши.

іржа вже звоювала  
хтиве царство  
гусениць і папороті.

вже час!

а тут:  
десь осінь  
забарилася.

## ДЕНЬ СЕРЕД ДЕРЕВ

як тільки полум'ям роси  
горить світанок на твоїх устах —  
в моїх очах  
дерева височезні зеленіють.

як тільки завмирає сонце в  
затінку твоїх грудей —  
щоразу глибше забігаю в сон  
найстаршої берези.

\* \* \*

ти зникла  
серед ночі  
між два жмути блискавиці –  
як увосени  
зникає полохливий голуб.

розвився невловимим змієм шлях  
між нами.

ти повернулась між двома  
дощами – несподівано й  
накреслила мені на клаптику  
посивілої пам'яті різкий  
знак запитання  
  
червоним олівцем.

\* \* \*

у велику зimu граються дерева  
пильніше від дітей осиротілих.  
заманене жар-птицею у вирій  
догоряє сонце. в заграві  
тривожно бджоли доживають  
сивий вік і снять  
про вічні квітники.

в твоїх очах  
найбільші гнізда  
виплітає яструб  
пристрасти.

\* \* \*

коли чекаємо:

години капають із дерева,  
дупластого, що пальцем підпирає  
зливу.

коли кохаємось:

мій дотик — мов огонь загублений в соломі  
твій стан — мов неугавне розгинання очерету  
мої уста — мов ледь дозріла шкірка персика  
і твої перса — мов сполохані два соболі.

коли прощаємось:

між нами ніч  
повільно сліпне у совиному  
дуплі.

\* \* \*

давно вже хата сутінками  
щільно обросла — в саду  
ще яблуня не спить, на сон  
за шмат пожмаканої шкури  
промінявши кору.

усі мої книжки тоді  
говорять без угару лиш  
про те, що не існує вже  
ніде та про  
те, від чого  
в годині злету  
вимирають восени  
найстарші журавлі.

\* \* \*

наколи згорять ліси тобою зачаровані,  
наколи прокинеться у колі вітру папороть,  
наколи зів'яне горобець у повені сухого листя,  
наколи докажеш свою чудернацьку казку,  
наколи своє життя переснуєш нитками смирного затишня,  
наколи всміхнешся вперше, наколи на те ще буде час,  
наколи самотність вигадає стежку, що за пустирі веде,  
наколи день свята виб'ють дзвони, наколи годину смерти,  
наколи придумаєш мені ім'я привітне, більш доцільне,  
наколи і душу більш прозору та простору  
наколи густіше визріють жита,  
наколи, мов загадкову книжку, твоє тіло дочитаю,  
наколи  
  
тоді — я заспокоєний засну.  
і для коханців, кажуть, зійде  
ширший місяць.

**ТОГО Ж АВТОРА:**

»НАВІЩО ПРО ТЕ ЗГАДУЮ?«, 1969, Лювен (Бельгія),  
В-во »Зоря«

«LA NUIT LES OISEAUX», 1972, Paris, Ed. «Les Paragraphes  
Littéraires de Paris».

»ПОДОРОЖ ПОЗА ФОРМИ«, 1972, Нью-Йорк, В-во  
»Нью-Йоркської Групи«

»ОМАНА МОЛОКА і ЛИСТИ ДО КОХАНОК«, 1985,  
Шарлеруа (Бельгія), Самвидав

Roman Babowal  
1, rue du Fer à Cheval  
6110 – MONTIGNY-le-TILLEUL  
BELGIUM – EUROPE

## ЗМІСТ

ніч — за дверми. на плоті — .....	7
безсоння .....	8
морське .....	9
я — одержимий вітер .....	10
уночі .....	11
модифікація .....	12
я знов прийшов .....	13
мої листи до тебе — вигадки .....	14
останній дотик .....	15
так входжу в ніч — немов у клітку .....	16
я ліг на дно казок .....	17
я збережу для королів вигнання піскові .....	18
птахи .....	19
феєрія снідання .....	20
пташиний диптих .....	21
сліпець .....	22
знялися вітри .....	23
дуби списали безлічі листів .....	24
заснули райдуги у теплоті твого волосся .....	25
міраж .....	26
згорів ліс уночі .....	27
в снігах .....	28
я в небі вигриз .....	29
буденне .....	30
за обрієм .....	31
лист до тебе? .....	32

сон у місті .....	33
чекання .....	34
ми сплели безмежні сіті .....	35
смерть .....	36
продають сліпці .....	37
мій павук .....	38
сади дрімають тупо .....	39
білі ночі .....	40
казки забуті повертаються .....	41
поезія для М .....	42
час умирати, а здається .....	43
завтра .....	44
зійшлись під весну .....	45
над вхідні ворота сонце розіпни .....	46
нагорода .....	47
в моїм селі .....	48
тоді ми любили сонце .....	49
однонічне кохання .....	50
поезія для С. – 1 .....	51
поезія для С. – 2 .....	52
у тіні наших підліх .....	53
поза межі райдуги .....	54
до коханки .....	55
у золотім наперстку .....	56
в моєму царстві .....	57

## УЛАМКИ ДЗЕРКАЛА

уранці .....	59
на суміш отрут .....	60
з червою пара янголів .....	61
я покажу тобі світи невидні .....	62
вулкани що давно погасли .....	63
довірливих – нас завели в сліпий куток .....	64
рятуйте потопельників нікчемних .....	65
по той бік тайн кумирами .....	66
розклести глум на згуки складові .....	67
жевріють найкращі пори року .....	68
чи була сумісна радість соняшників .....	69
по м'яких снах .....	70
я розсіваю зерна .....	71
розмір часу .....	72
летиш летиш .....	73
закохана в обманливі слова .....	74
ти, болотна комашня .....	75
щодень довірлива собі .....	77
пройшла сюдою мертвa жінка .....	78
ти відходиш .....	79
зустріч .....	80
ходи! .....	81
жалобна пісня .....	82
поліття нескінченне .....	83
день серед дерев .....	84
ти зникла .....	85
у велику зиму граються дерева .....	86
коли чекаємо .....	87

давно вже хата сутінками .....	88
наколи згорять ліси тобою зачаровані .....	89
того ж автора .....	90
зміст .....	91

